

ZÁRÓJELENTÉS

OTKA (NKFI) K-111961 sz. pályázat

1. A kutatás leíró és elméleti része egyaránt eredményesen zárult. A leíró rész során áttekintettük elsőként a meglévő és hozzáférhető lovári adatokat. Bár a nemzetközi szakirodalomban is elterjedt nézet az oláh cigány dialektussal kapcsolatban, hogy igen jól dokumentált, ha megnézzük, hogy például Boretzky (2003), ez az oláh cigányról szóló átfogó dialektológiai munka milyen forrásokra támaszkodik, máris árnyaltabb képet kapunk. Egyrészt kis mennyiségű az adat, másrészt ezek vagy viszonylag régiak, vagy mesékből, esetleg megírt szövegekből állnak, vagy pedig nyelvtanokból, nyelvkönyvekből, és nem élőnyelvi adatokból táplálkoznak. A lovári széles körű dokumentáltságára Matras (2002) is mindössze olyan forrásokat hoz, mint Ackerley (1932) (!), Pobožniak (1964) illetve Cech & Heinschink (1999), amelyek vagy régiak, vagy leírások, szótárak. Bebizonyosodott tehát, hogy sem a lovári, sem tágabban az oláh cigány, sem a romani általában nem olyan jól dokumentált, legalábbis mennyiségi értelemben semmiképpen nem, sem Magyarországon, sem nemzetközi szinten. Egyúttal bebizonyosodott az is, hogy hazánkban a cigány nyelv nemzedéki lefedettsége nem jó, átadása jelentősen visszaszorulóban van, tehát a nyelv veszélyeztetettnak minősíthető. Az általunk végzett terepmunka ennél fogva kitekintést nyújt a veszélyeztetett nyelvek dokumentációjára, illetve a dokumentációs nyelvészet irányába is.

A grazi egyetem (Barbara Schrammel-Leber) által rendelkezésünkre bocsátott, kisebb mennyiségű, élő nyelvi, átírt szöveg (Mozes Heinschink ausztriai gyűjtése), valamint a Vekerdi József által az 1950-70-es években gyűjtött meseszövegek alapján ugyanakkor igazolódni látszott, hogy egyrészt létezik az általunk feltételezett nyelvi jelenség, a variáció az igei és a főnévi rendszerben, másrészt hogy a romanival foglalkozó kutatók által sokat hangoztatott öröklött-kölcsönzött kettősség nem olyan mértékben és módon áll fenn, ahogy azt gondoltuk.

Az általunk feltételezett jelenségek és a meglévő adatok alapján elkészült a kifejezetten a jelenségre összpontosító nyelvi kérdőív a terepmunka végzéséhez, és ennek segítségével megkezdtük a terepmunkát (Baló András Márton irányításával, Rosenberg Mátyás közreműködésével), amelynek sikeressége érdekében forrásátcsoportosítást is eszközöltünk. A terepmunka során részben saját információinkra, részben Mészáros György 1970-es térképére támaszkodtunk, és Magyarország számos pontján gyűjtöttük fel a fordítós kérdőívnek megfelelő adatokat, ezenkívül, amennyire az időkorlát engedte, valamennyi spontán beszédet is sikerült rögzíteni. Mindösszesen 40 interjú készítettünk. Az oláh cigány dialektus lovári változatából gyűjtöttünk Pest megyében, Komárom-Esztergom megyében, Baranya megyében, Fejér megyében, Somogy megyében. Több más dialektusról is készítettünk felvételeket: további oláh cigány változatok (drizári, másári) Tolna megyében, Pest megyében, Veszprém megyében; romungró (centrális dialektuscsoport) Baranya megyében, Tolna megyében; szintó (északi dialektuscsoport) Tolna megyében; cerhári (feltételezett átmeneti változat) Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

Az oláh cigány változatok, amelyek dokumentálása megkezdődött, újabb kérdéseket vetnek fel. Egyrészt kérdés, mennyire tekinthetők a hagyományos törzsi elnevezések mögött megbújó nyelvváltozatok különböző dialektusoknak, ahogy azt Erdős Kamill javasolta, és ahogy azóta a hazai szakirodalomban erre utalni szoktak. Másrészt kérdés az is, vajon a lovári a beszélők számát tekintve is domináns oláh cigány változat-e Magyarországon, ugyanis ez a nézet is elterjedt (vö. pl. Szalai 2007, Táló 2001, Hutterer & Mészáros 1967), azonban erre nézve valójában semmilyen számadattal, statisztikai bizonyítékkal nem rendelkezünk.

Az elkészült interjúk alapján megkezdtük az adatok átírását, az átírás szempontjainak kidolgozását és az adatbázis alapjainak lefektetését. Ezek egyelőre belső használatra alkalmas munkafájlokként állnak rendelkezésre, de a projekt folytatásában szeretnénk a hangfájlokat és átírásukat kiegészítő információkkal ellátva, modern szoftver implementáció segítségével (pl. ELAN), korszerű módon hozzáférhetővé tenni.

2. A nemzetközi kapcsolattartás részben a terv szerint haladt, részben a tervezetthez képest további partneri együttműködést is kezdtünk. Kutatásunk részvevője, Baló András Márton személyes

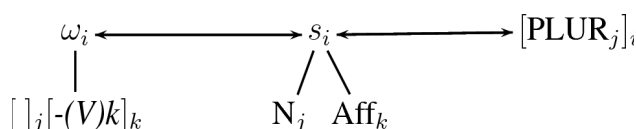
megbeszélést folytatott a grazi Többsnyelvűségi Központ vezetőjével, Dieter Halwachs professzossal egy esetleges együttműködésről a nyelvi repertoárok szociolingvisztikai átmeneti folyamatait feltáró kutatás keretében a cigányok körében Magyarországon és a környező területeken. Baló András Márton révén az MTA Nyelvtudományi Intézet tagja lett a Kimmo Granqvist által vezetett Network of Academic Institutions in Romani Studies nevű nemzetközi tudományos hálózatnak. Bár Michael Beníšek, a prágai Károly Egyetem Közép-Európai Tanszékének oktatója személyes okok miatt végül nem tudott ellátogatni Budapestre, Baló András Márton több ízben konzultált vele írásban a centrális dialektusok kapcsán. Az elméleti nyelvészeti eredmények iránt érdeklődését fejezte ki Baló András Mártonnak az AnaMorphoSys konferencia keretében James Blevins, Gregory Stump, Alice Harris és Geert Booij.

3. Kutatásunk elméleti része a variációt vizsgálta, analógiás keretben, kizárólag felszíni alakokra és a köztük levő kapcsolatokra támaszkodva. Ehhez egyrészt a lovári dialektusban, másrészt tágabban a magyarországi oláh cigányban (a nyelv egészére vonatkozóan egyelőre, elegendő mennyiségű adat híján kevesebbet tudunk mondani) található variáció három konkrét esetét vettük szemügyre. Az elméleti magyarázathoz felhasználtuk és továbbfejlesztettük a konstrukciók és sémák fogalmát (Goldberg 1995, Booij 2010). Az inflexiós jelenségeket ilyen megközelítésben a szakirodalom eddig nem vizsgálta, a projekt tehát nagy elméleti jelentőséggel bír a konstrukciós morfológiának a ragozásra való kiterjesztése szempontjából.

Amennyiben egy nyelv nyelvtanában gyenge pont található, variáció léphet fel és megkezdődhet a mintakeresés. Ezen folyamatok jól értelmezhetők és magyarázhatók, ha a felszíni alakokat és a köztük levő, lehetséges analógiás kapcsolatokat tekintjük. A gyenge pontra három példát vettünk az oláh cigány alaktanból (a hímnemű függő tő, a nőnemű többesszámú függő tő és a magánhangzóra végződő tővel rendelkező igék), majd megkerestük és azonosítottuk a variáció lehetséges analógiás forrásait.

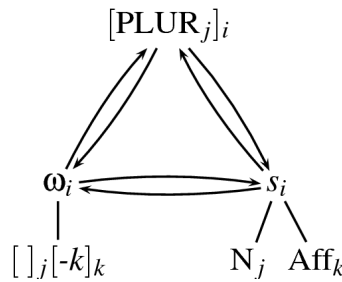
A gyenge pont mibenlétének tisztázásához és a variáció megmagyarázásához a Booij (2010) által felvázolt sémák fogalmát használtuk. Ezt egyrészt továbbfejlesztettük, körkörös szerkezetet javasolva az eredeti lineáris helyett; másrészt kiegészítettük a tulajdonsággal, hogy a sémán belüli megfeleltetéseket jelző nyilak vastagságának változtatásával különböző erősségi fokokat lehessen kifejezni; harmadrészt pedig megmutattuk a sémák összekapcsolódásának lehetőségét a sémák grafikai egyesítésén keresztül.

A nyelvi leírás egy konkrét szintjén a szabályszerűségek kifejezhetők sémák segítségével. Habár a séma szorosan kapcsolódik a konstrukcióhoz, általánosabb fogalmat képvisel. Míg az utóbbi forma és jelentés összepárosítását jelöli (Goldberg 1995, Jackendoff 2008), az előbbi, alaktani sémák esetében, fonológiai, szintaktikai és szemantikai információt is hordoz. A magyar többesszámú toldalék, a *-k* reprezentálására szolgálna példának okáért az 1. ábrán látható séma, ahol a $\leftrightarrow$ jel a megfeleltetést jelképezi. A séma háromféle nyelvi információt tartalmaz: a fonológiai formát (ω), a szintaktikai információt (hogyan egy affixumról van szó, jele S), és a szemantikai információt.

1. ábra
A magyar többesszámú toldalék, a *-k* sémája

Ehelyett a Booij (2010) ötletén alapuló reprezentáció helyett mi a 2. ábrán felvázolt körkörös reprezentációt javasoltuk, ahol az összes információtípus kapcsolódik a másik kettőhöz megfeleltetések révén. A megfeleltetéseket oda-vissza mutató nyilak jelölik, mivel a szemantikai és a fonológiai információ között is kapcsolat áll fenn.

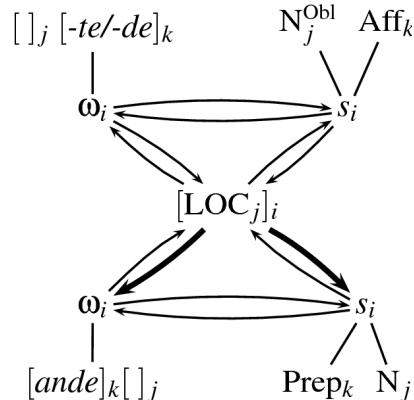
2. ábra

A magyar többesszámú toldalék, a *-k* továbbfejlesztett sémája

Egy ilyen séma akkor gyengül meg, amikor valamelyik megfeleltetésben zavar támad. Például ha egy ω_i új fonológiai forma kezdene megjelenni ugyanabban a szintaktikai pozícióban és ugyanazzal a jelentéssel, mint a többesszámú *-k*, akkor ez csökkentené a séma összerejét, ami viszont variációt váltana ki, és a séma gyenge ponttá válna. Az is lehetséges, hogy egyszerre több megfeleltetés válik instabillá, mint az oláh cigányban a helyhatározói eset, amelynél a szemantikai komponenshez másik fonológiai forma és szintaktikai pozíció kombinációja társulhat, variációt eredményezve. Így tehát a gyenge pontot az alakokban egy olyan sémával lehet reprezentálni, amelynél legalább egy megfeleltetés nem kölcsönösen egyértelmű.

A lovári helyhatározói esetre a 3. ábrán látható, két sémából álló kombinált séma rajzolható fel. A séma felső része a ragozó jellegű esetjelölést mutatja: hordozza a fonológiai formát, például *kheréste* 'házban'; a morfo-szintaktikai információt, amely szerint az esetrag a főnév függő tövéhez kapcsolódik; és a szemantikai komponens, amely ez esetben a helyhatározói funkció.

Maradva ugyanennél a példánál, a helyhatározói eset kifejezésének létezik egy másik módja, prepozíció segítségével: *andó kher* (az alak valójában az *andé* prepozícióból és az *o* határozott névelőből tevődik össze, de ez esetünkben nem releváns; a névelő minden esetben közvetlenül megelőzi a főnevet, úgyhogy a helyhatározói eset ragozott változata a határozott névelővel kiegészülve *e kheréste* lenne). A séma alsó része a prepozíciós helyhatározói esetet mutatja.

3. ábra

A lovári helyhatározói eset sémája

A sémában található vastag nyilak azt jelentik, hogy az olyan irányú megfeleltetések dominálnak a helyhatározói eset kifejezésben, tehát a prepozíciós forma jellemzőbb, mint a ragozott alak.

Azonban a két alak együttes jelenléte arra utal, hogy a helyhatározói funkció nem felel meg kizárólag sem a ragos esetjelölés által, sem a prepozíció által reprezentált alaknak.

Amikor a megfeleltetések nem egyértelműek és gyenge pontot takarnak, akkor variáció léphet fel.

Ha ez történik, akkor minden okunk megvan azt feltételezni, hogy léteznek ugyanazért a funkcióért versengő minták, vagy olyan minták, amelyeknek valami másféle, fonológiai vagy morfo-szintaktikai hatásuk van az ingadozó alakokra.

Az oláh cigány ragozásban három gyenge pontot vizsgáltunk, ahol variáció lép fel, és ahol a felszíni alakok és az analógiás hatások szerepet játszanak a variáció létrejöttében és fennmaradásában. A kutatás során azt találtuk, hogy vizsgált jelenségek jelentős része befolyásolja és analógiásan hat az ingadozásra.

1. A hímnemű függő tő. Az obliquus jelölésére az *-es-* toldalék szolgál hímnemű főnevek esetén az egyesszámban, és *-en-* a többesszámban, tehát például a *šeró* ‘fej’ szó függő alakjai *šérés-*, illetve *šerén-*. Ez a minta azonban nem kizárólagosan dominál a hímnemű főneveknél. Gyengíti egy másik fonológiai forma léte, amely az egyesszámban *-os-*, a többesszámban *-on-*, tehát például a *főro* ‘város’ szó függő alakjai *főrós-*, illetve *főrón-*. A vizsgált, befolyásoló tényezők: a hangsúly helye, a szótagok száma, a többesszám, az *-ano* hímnemű melléknévi végződés, az egyes szám második személyű igei végzések, az *-es* határozószói végződés.

2. A nőnemű többesszámú függő tő. A függő tő toldaléka az egyesszámban mindig *-a-*: *šej* ‘lány’ ~ *šejá-*, *žuv* ‘tetű’ ~ *žuvá-*. A többesszámban a függő tő toldaléka *-an-*, például a *šej* ‘lány’ többesszámú függő alakja *šeján-*. Azonban létezik egy másik fonológiai forma is a többesszámú függő tő toldalékára, az *-en-*, ld. például *žuv* ‘tetű’, amelynek a többesszámú függő alakja *žuvén-*. A többesszámú függő tő kétféle toldaléka két versengő mintázatot képvisel. A két lehetséges, vizsgált aspektus, amely valóban befolyásolni látszik, mi lesz a többesszám függő eseti végződés alakja: a hímnemű többesszámú függő eseti *-en-* és a nőnemű alanyeseti többesszámú szuffixumok.

3. A magánhangzó tövű igék múlt ideje. A mássalhangzó tövű igék múlt ideje meglehetősen szabályos jelleget mutat. A múlt idejű toldalék vagy *-d-*, vagy *-l-*, a tövégi mássalhangzó természetétől függően. A bilabiálisok, velárisok és zöngétlen réshangok után *-l-* áll (amelyhez erős palatalizáló tendencia is társul a magyarországi lováriban), míg a zöngés alveolárisokat *-d-* követi. Léteznek azonban olyan igék, amelyek abban különböznek, hogy a tövük magánhangzóra végződik, nem pedig mássalhangzóra, és ezért nincs, egyértelmű minta számukra. Azt láttuk, hogy ennek híján a mássalhangzó tövű igék múlt ideje csak egy lesz a többféle forma közül, amelyek a magánhangzó tövű igék múlt idejű alakjához mintájául szolgálnak, és más minták is megjelennek az igei rendszer más területeiről. A két analógiás forrás, ahol az egymásnak megfeleltethető arányokat vizsgáltuk, a mássalhangzó tövű igék végén levő /r/, /n/ és /v/, illetve az *-av-* és *-ajv-* képzős igék múlt ideje.

Az oláh cigány alaktani jelenségek vizsgálatán keresztül azt mutattuk be, hogy a variáció a nyelv alapvető része, és tanulmányozása közelebb visz a nyelvi változás, a nyelvelsajátítás és a nyelv szerkezete és használata mögött húzódó alapvető kognitív folyamatok természetének alaposabb ismeretéhez.

Két erő, egyrészt a regularizálás, másrészt a differenciálás egyidejű jelenléte és hatása a nyelvet dinamikus folyamattá teszik. A variáció és a fokozatosság tanulmányozásához az analógia hasznos eszköznek bizonyul, különösen mivel a variáció maga is lehet fokozatos. Ezt illusztrálják az oláh cigány főnévi és igei rendszerében látható jelenségek. A főnevek alaktanában két különböző, belül egységes mintával találkozunk mind a hímnemű függő eseti alakok, mind a nőnemű többesszám függő eseti alakok esetében. Az egységesség egyfelől azt jelenti, hogy nem találunk kevert paradigmákat; másfelől az egységesség a fent regularizálásnak nevezett folyamatra is utal: az *-en-* toldalék jelenléte a nőnemű többesszámú függő esetben variáció a nőnemű többesszámú paradigmában, de egységesség a főnevek nagyobb kategóriájában. Ezt nevezhetjük fokozatosságnak a variáción belül tágabb értelemben.

Szűkebben véve, a fokozatosság a variáción belül kategórián belüli jelenségekre is utalhat, mint például az igék múlt ideje esetében. A mássalhangzó tövű igéknél a múlt időt jelölő toldalék teljességgel a tövégi mássalhangzótól függ. Ilyen jellegű egységességgel nem találkozunk az *-a-* tövű igéknél, ahol a tövégi magánhangzó nem tudja egyértelműen megjósolni a múlt időt jelölő toldalékot. A megjelenő toldalékok több bizonytalanságot engednek a rendszerbe, és az *-i-* tövű igéknél a szabályosság és egységesség tovább gyengül, a variáció még erőteljesebb, mivel az összes „szabályos” múlt idejű toldalék eltűnik.

Míg a múlt idő egy dimenzió, a variáció fokozatosságát egy másik dimenzióban, az igeosztályok terén is láthatjuk. A mássalhangzó tövű igéknek mind a jelen, mind a múlt ideje elég szabályos. Ha továbblépünk az *-a-* tövű igékre, láthatjuk, hogy míg a jelen időre ugyanez a szabályosság érvényes, a múlt időben variáció jelenik meg, az *-i-* tövű igéknél pedig már a jelen időben is fellép a variáció. Ahogy nő a korpuszunk, azt reméljük, hogy példánygyakoriságra vonatkozó adatokat is ki tudunk nyerni belőle, és egyrészt tovább tudjuk vizsgálni a feltevéseinket, másrészt további jelenségekre bukkanunk.

Irodalomjegyzék

- Achim, Viorel (2004). *The Roma in Romanian History*. Budapest: Central European University Press.
- Adamou, Evangelia (2016). *A Corpus-Driven Approach to Language Contact*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Ackerley, Frederick G. (1914). The Romani speech of Catalonia. *Journal of the Gypsy Lore Society, new series* 8. 99–140.
- (1929). Basque Romani. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 8. 50–94.
- (1932). A Lovari vocabulary. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 11. 124–187.
- Ackerman, Farrell & Robert Malouf (2016). Implicative Relations in Word-Based Morphological Systems. In Andrew Hippisley & Gregory Stump (eds.) *The Cambridge Handbook of Morphology*. Cambridge: Cambridge University Press. 297–327.
- Ackerman, Farrell, James P. Blevins & Robert Malouf (2009). Parts and Wholes: Implicative Patterns in Inflectional Paradigms. In Blevins & Blevins (2009). 54–82.
- Aha, David W., Dennis Kibler & Marc K. Albert (1991). Instance-based learning algorithms. *Machine Learning* 6. 37–66.
- Albright, Adam (2009). Modeling analogy as probabilistic grammar. In Blevins & Blevins (eds.) (2009). 185–213.
- Albright, Adam & Bruce Hayes (2003). Rules vs. analogy in English past tenses: a computational/experimental study. *Cognition* 90:2. 119–161.
- Allen, Cynthia L. (1995). *Case Marking and Reanalysis*. Oxford: Oxford University Press.
- Anttila, Raimo (2002). Variation and Phonological Theory. In Jack Chambers, Peter Trudgill & Natalie Schilling-Estes (eds.) *The Handbook of Language Variation and Change*. Oxford: Blackwell. 206–243.
- Arató, Máttyás (2015). *A dél-baranyai muncsán dialektus nyelvi rendszere*. MA dissertation. Pécs: Pécsi Tudományegyetem.
- Auwers, Johan van der (1998). Phasal adverbials in the languages of Europe. In Johan van der Auwers (ed.) *Adverbial Constructions in the Languages of Europe*. Berlin: Mouton de Gruyter. 25–145.
- Baayen, Harald (1992). On frequency, transparency and productivity. In Geert Booij & Jaap van Marle (eds.) *Yearbook of Morphology*. Dordrecht: Kluwer Academic. 181–208.
- (2003). Probabilistic approaches to morphology. In Bod *et al.* (eds.) (2003). 229–287.
- Bakker, Peter (1995). Notes on the genesis of Caló and other Iberian Para-Romani varieties. In Matras (ed.) (1995). 125–150.
- (1997). Athematic morphology in Romani: The borrowing of a borrowing pattern. In Matras *et al.* (eds.) (1997). 1–21.
- (1998). Para-Romani language versus secret languages: differences in origin, structure and use. In Matras (ed.) (1998). 69–96.
- (2001). Romani in Europe. In Guus Extra & Durk Gorter (eds.) *The Other Languages of Europe*. Clevedon: Multilingual Matters Ltd. 293–313.
- Bakker, Peter & Yaron Matras (1997). Introduction. In Matras *et al.* (eds.) (1997). VII–XXX.
- Bakker, Peter & Marcia Rooker (2001). *The political status of the Romani language in Europe*. Mercator. Dret i Legislació Lingüística. Ciemen Working Papers 3.

- Bakker, Peter & Hein van der Voort (1991). Para-Romani languages: an overview and some speculations on their genesis. In Peter Bakker & Marcel Courthiade (eds.) (1991). 16–44.
- Bakker, Peter, Aymeric Daval Markussen, Mikael Parkvall & Ingo Plag (2011). Creoles are typologically distinct from non-creoles. *Journal of Pidgin and Creole Languages* 26:1. 5–42.
- Bakker, Peter & Marcel Courthiade (eds.) (1991). *In the Margin of Romani. Gypsy Languages in Contact*. Amsterdam: Institute for General Linguistics.
- Baló, Márton András (2008). A Strange Case of Defectiveness in the Lovari Verbal Paradigm. In László Kálmán (ed.) *Papers from the Mókus Conference*. Budapest: Tinta. 118–136.
- (2011). A current trend or a historic remnant? The case of a Lovari verb-forming suffix. *Poznań Studies in Contemporary Linguistics* 47. 264–282.
- (2012). Arguments from Lovari loan-verb adaptation for an analogy-based analysis of verbal systems. In Kiefer *et al.* (eds.) (2012). 3–22.
- (2015). The nominal morphology of Lovari from an analogical perspective. In *Acta Linguistica Hungarica* 62:4. 395–414.
- Bari, Károly (1990). *Le vēšeski děj. Az erdő anyja*. Budapest: Országos Közművelődési Központ.
- Bartha, Csilla (ed.) (2007). *Cigány nyelvek és közösségek a Kárpát-medencében*. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó.
- Bauer, Laurie (1988). *Introducing linguistic morphology*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Beníšek, Michael (2012). On the origin of the consonantal feminine stems in Romani. Paper presented at the 10th International Conference on Romani Linguistics, Barcelona.
- Blake, Barry J. (2000). Case. In Geert Booij, Christian Lehmann & Joachim Mugdan (eds.) *Morphologie/Morphology. Ein internationales Handbuch zur Flexion und Wortbildung/An International Handbook on Inflection and Word-Formation*. Berlin: Mouton De Gruyter. 1073–1090.
- (2001). *Case*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blevins, James P. (2006). Word-based morphology. *Journal of Linguistics* 42:3. 531–573.
- (2013). Word-based morphology from Aristotle to modern WP. In Keith Allan (ed.) *The Oxford Handbook of the History of Linguistics*. Oxford: Oxford University Press. 375–396.
- Blevins, James P. & Juliette Blevins (eds.) (2009). *Analogy in Grammar: Form and Acquisition*. Oxford: Oxford University Press.
- Bloomfield, Leonard (1933). *Language*. New York: Holt.
- Boas, Hans (2003). *A constructional approach to resultatives. Volume 14 of Stanford monographs in linguistics*. Stanford, CA: CSLI Publications.
- Bod, Rens Jennifer Hay & Stefanie Jannedy (eds.) (2003). *Probabilistic Linguistics*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- Bodnárová, Zuzana (2013). Overview of Vend Romani in Hungary. In Barbara Schrammel-Leber & Barbara Tiefenbacher (eds.) *Romani V. Papers from the Annual Meeting of the Gypsy Lore Society*. Graz: Grazer Romani Publikationen. 29–41.
- Boersma, Paul & Bruce Hayes (2001). Empirical tests of the gradual learning algorithm. *Linguistic Inquiry* 32:1. 45–86.
- Bonami, Olivier & Gilles Boyé (2006). Deriving Inflectional Irregularity. In Stefan Müller (ed.) *Proceedings of the 13th International Conference on Head-Driven Phrase Structure Grammar, Varna*. Stanford, CA: CSLI Publications. 361–380.
- Booij, Geert (2007). Construction Morphology and the Lexicon. In Fabio Montermini, Gilles Boyé & Nabile Hathout (eds.) *Selected Proceedings of the 5th Décembrettes: Morphology in Toulouse*. Somerville: Cascadilla Proceedings Project. 34–44.
- (2008). Recycling Morphology: Case Endings as Markers of Dutch Constructions. Leiden University, Leiden. Available (June 2015) at http://www.academia.edu/16819956/Recycling_morphology_Case_endings_as_markers_of_Dutch_constructions.
- (2010). *Construction Morphology*. Oxford: Oxford University Press.

- Boorde, Andrew (1870). *The fyrst boke of the introduction of knowledge made by Andrew Borde, of physycke doctor. A compendyouus regyment, or, A dyetary of helth made in Mountpyllier*. London: Published for the Early English Text Society by N.T. Trübner & Co.
- Boretzky, Norbert (1985). Sind Zigeunersprachen Kreols? In Norbert Boretzky, Werner Enninger & Thomas Stolz (eds.) *Akten des 1. Essener Kolloquiums über Kreolsprachen und Sprachkontakt*. Bochum: Brockmeyer. 43–70.
- (1989). Zum Interferenzverhalten des Romani (Verbreitete und ungewöhnliche Phänomene). *Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung* **42**. 357–374.
- (1992). Zum Erbwortschatz des Romani. *Zeitschrift für Phonetik, Sprachwissenschaft und Kommunikationsforschung* **45**. 227–251.
- (1994). *Romani. Grammatik des Kalderaš-Dialekts mit Texten und Glossar*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- (1995a). Armensiches im Zigeunerischen (Romani und Lomavren). *Indogermanische Forschungen* **100**. 137–155.
- (1995b). Interdialectal interference in Romani. In Matras (ed.) (1995). 69–94.
- (1998). Der Romani-Wortschatz in den Romani-Misch-Dialekten (Pararomani). In Matras (ed.) (1998) 97–132.
- (2003). *Die Vlach-Dialekte des Romani*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Boretzky, Norbert & Birgit Iglá (1991). *Morphologische Entlehnung in den Romani-Dialekten*. (Arbeitspapiere des Projektes 'Prinzipien des Sprachwandels' 4). Essen: Universität GH Essen.
- Bubeník, Vít (2000). Was Proto-Romani an ergative language? In Elšík & Matras (eds.) (2000) 205–227.
- Bybee, Joan (1985). *Morphology: a study of the relation between meaning and form*. Amsterdam: John Benjamins.
- (1995). Regular Morphology and the Lexicon. *Language and Cognitive Processes* **10:5**. 425–455.
- (1998). The Emergent Lexicon. In M. Catherine Gruber, Derrick Higgins, Kenneth S. Olson & Tamra Wysocki (eds.) *CLS 34: The panels*. Chicago: Chicago Linguistics Society. 421–435.
- (2001). *Phonology and Language Use*. Cambridge: Cambridge University Press.
- (2006). From usage to grammar: the mind's response to repetition. *Language* **82**. 711–733.
- (2010). *Language, Usage and Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bybee, Joan & David Eddington (2006). A usage-based approach to Spanish verbs of 'becoming'. *Language* **82**. 323–355.
- Bybee, Joan & Paul Hopper (2001). *Frequency effects and the emergence of linguistic structure*. Amsterdam: John Benjamins.
- Bybee, Joan & Carol Moder (1983). Morphological classes as natural categories. *Language* **59**. 251–270.
- Bybee, Joan & William Pagliuca (1987). The evolution of future meaning. In Anna Giacalone Ramat, Onofrio Carruba & Giuliano Bernini (eds.) *Papers from the 7th International Conference on Historical Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins. 109–122.
- Bybee, Joan, Revere Perkins & William Pagliuca (1994). *The evolution of grammar: tense, aspect and modality in the language of the world*. Chicago: University of Chicago Press.
- Bybee, Joan & Joanne Scheibman (1999). The Effect of Usage on Degrees of Constituency: The Reduction of Don't in English. *Linguistics: An Interdisciplinary Journal of the Language Sciences* **37:4**. 575–596.
- Caballero, Gabriela & Alice C. Harris (2012). A working typology of multiple exponence. In Kiefer *et al.* (eds.) (2012). 163–188.
- Cech, Petra, Christiane Fennesz-Juhász & Moses F. Heinschink (1999). *Texte österreichischer Lovara I. Arbeitsbericht 2 des Projekts Kodifizierung der Romanes-Variante der österreichischen Lovara (hrsgg. von Dieter W. Halwachs)*. Vienna: Verein Romano Centro.

- Cech, Petra & Moses F. Heinschink (1999). *Basisgrammatik. Arbeitsbericht 1a des Projekts Kodifizierung der Romanes-Variante der österreichischen Lovara* (hrsgg. von Dieter W. Halwachs). Vienna: Verein Romano Centro.
- Chandler, Steve (1998). Instance-based reference for past-tense verb-forms: An experimental study. Paper presented at the First International Conference on the Mental Lexicon, Edmonton, Alberta, Canada.
- (2002). Skousen's analogical approach as an exemplar-based model of categorization. In Royal Skousen, Deryle Lonsdale & Dilworth B. Parkinson (eds.) *Analogical Modeling. An exemplar-based approach to language*. Amsterdam: John Benjamins. 51–105.
- Choli-Daróczi, József & Levente Feyér (1988). *Cigány nyelvkönyv*. Budapest: Magyarországi Cigányok Kulturális Szövetsége.
- Chomsky, Noam (1965). *Aspects of the theory of syntax*. Cambridge, MA: The MIT Press.
- (1980). *Rules and representations*. Oxford: Blackwell.
- Cohn, Abigail C., Cécile Fougeron & Marie K. Huffman (eds.) (2012). *The Oxford Handbook of Laboratory Phonology*. Oxford: Oxford University Press.
- Cost, Scott & Steven Salzberg (1993). A Weighted Nearest Neighbor Algorithm for Learning with Symbolic Features. *Machine Learning* **10**. 57–78.
- Costanzo, Angelo (2008). On the expansion and productivity of a Balkan Romance conjugational sub-class. Paper presented at the First Oxford Workshop on Romance Verb Morphology, Oxford.
- Courthiade, Marcel (1989). La langue Romani (Tsigane): évolution, standardisation, unification, réforme. In István Fodor & Claude Hagège (eds.) *Language Reform. History and Future. Volume IV*. Hamburg: Helmut Buske. 87–110.
- (1991). Romani versus Para-Romani. In Bakker & Courthiade (eds.) (1991). 1–15.
- Cser, András. 2014. Fonologizálódás, morfológizálódás, lexikalizálódás: fejezetek a hangváltozások életéből. *Nyelvtudományi Közlemények* **110**. 319–332.
- Daelemans, Walter & Antal van den Bosch (2005). *Memory-Based Language Processing*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Davies, Norman (1996). *Europe: A History*. Oxford: Oxford University Press.
- Davies, Anna M. (2004). Saussure and Indo-European Linguistics. In Carol Sanders (ed.) *The Cambridge Companion to Saussure*. Cambridge: Cambridge University Press. 9–29.
- Dupcsik, Csaba (2009). *A magyarországi cigánység története*. Budapest: Osiris.
- É. Kiss, Katalin. 2010. Valószínűleg, hogy román kontaktushatás. In Katalin É. Kiss & Attila Hegedűs (eds.) *Nyelvelmélet és kontaktológia*. Piliscsaba: PPKE BTK. 223–237.
- Eddington, David (1996). The psychological status of phonological analyses. *Linguistica* **36**. 17–37.
- (2000). Analogy and the dual-route model of morphology. *Lingua* **110**. 281–298.
- (2003). Issues in modeling language processing analogically. *Lingua* **114**. 849–871.
- (2006). Paradigm Uniformity and Analogy: The Capitalistic versus Militaristic Debate. *International Journal of English Studies* **6**. 1–18.
- Eliav-Feldon, Miriam (2012). *Renaissance Impostors and Proofs of Identity*. London: Palgrave Macmillan.
- Elšík, Viktor (1997). Towards a morphology-based typology of Romani. In Matras *et al.* (eds.) (1997). 23–59.
- (2000). Romani nominal paradigms: their structure, diversity, and development. In Elšík & Matras (eds.) (2000). 9–30.
- Elšík, Viktor & Yaron Matras (2006). *Markedness and Language Change. The Romani Sample*. The Hague: Mouton de Gruyter.
- Elšík, Viktor & Yaron Matras (eds.) (2000). *Grammatical relations in Romani: The noun phrase*. Amsterdam: John Benjamins.
- Erdős, Kamill (1959). A Békés megyei cigányok. Cigánydialektusok Magyarországon. Gyula: Erkel Ferenc Múzeum.

- Fehértói, Katalin (1987). A középkori cigány helynevek és személynevek. *Névtani Értesítő* 12. 5–17.
- Fennesz-Juhász, Christiane & Moses F. Heinschink (1999). *Texte österreichischer Lovara II. Arbeitsbericht 4 des Projekts Kodifizierung der Romanes-Variante der österreichischen Lovara* (hrsgg. von Dieter W. Halwachs). Vienna: Verein Romano Centro.
- Ferguson, Charles A. (1959). Diglossia. *Word* 15. 325–340.
- Fillmore, Charles J. & Paul Kay (1987). *The goals of Construction Grammar. Berkeley Cognitive Science Program Working Paper 50*. Berkeley, CA: University of California at Berkeley.
- Finck, Franz N. (1907). *Die Sprache der armenischen Zigeuner*. St. Petersburg: Kaiserliche Akademie der Wissenschaften.
- Fishman, Joshua A. (1967). Bilingualism with and without Diglossia. Diglossia with and without Bilingualism. *The Journal of Social Issues* 2. 29–38.
- Fraser, Angus (1992). *The Gypsies*. Oxford: Blackwell.
- Friedman, Victor A. (1991a). Case in Romani: old grammar and new affixes. *Journal of the Gypsy Lore Society, fifth series* 1. 85–102.
- (1991b). Romani nominal inflection: cases or postpositions? In Maciej Grochowski (ed.) *Problemy opisu gramatycznego języków słowiańskich*. Warsaw: Polska Akademia Nauk, Instytut Języka Polskiego. 57–63.
- Garrett, Andrew & Juliette Blevins (2009). Analogical morphophonology. In Kristin Hanson & Sharon Inkelas (eds.) *The Nature of the Word*. Cambridge, MA: The MIT Press. 527–546.
- Gilliat-Smith, Bernard J. (1960). Basic Romani. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 39:1. 30–34.
- Gilsenbach, Reimar (1994). *Weltchronik der Zigeuner. Von den Anfängen bis 1599*. Frankfurt-am-Main: Peter Lang.
- Givón, Talmy (1995). *Functionalism and Grammar*. Amsterdam: John Benjamins.
- Goldberg, Adele E. (1995). *Constructions*. Chicago: The University of Chicago Press.
- (2006). *Constructions at Work*. Oxford: Oxford University Press.
- Goldsmith, John (2009). Morphological analogy: Only a beginning. In Blevins & Blevins (eds.) (2009). 137–163.
- Grétsy, László & Gábor Kemény (2005). *Nyelvművelő kézikönyvtár*. Budapest: Tinta.
- Grumet, Joanne (1985). On the genitive in Romani. In Grumet (ed.) (1985). 84–90.
- Grumet, Joanne (ed.) (1985). *Papers from the fourth and fifth annual meetings of the Gypsy Lore Society, North American Chapter*. New York: Gypsy Lore Society.
- Hajdu, André (1960). Three Romani tales. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 39:3–4. 92–122.
- Halford, Graeme S. & Glenda Andrews (2007). Domain general processes in higher cognition: analogical reasoning, schema induction and capacity limitations. In Maxwell J. Roberts (ed.) *Integrating the Mind: Domain General versus Domain Specific Processes in Higher Cognition*. New York: Psychology Press. 213–232.
- Halwachs, Dieter W (1993). Polysystem, Repertoire und Identität. *Grazer Linguistische Studien* 39–40. 71–90.
- (1998). *Amaro vakeripe Roman hi – Unsere Sprache ist Roman: Texte, Glossar und Grammatik der burgenländischen Romani-Variante*. Klagenfurt: Drava.
- (2012). Linguistic diversity, dominated languages and the Internet: the case of Romani. In Evgeny Kuzmin & Anastasia Parshakova (ed.) *Linguistic and Cultural Diversity in Cyberspace. Proceedings of the 2nd International Conference*. Paris/Moscow: UNESCO. 272–281.
- Hancock, Ian. 1970. Is Anglo-Romanes a creole? *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 49. 41–44.
- (1984). Romani and Angloromani. In Peter Trudgill (ed.) *Language in the British Isles*. Cambridge: Cambridge University Press. 367–383.

- (1992). The social and linguistic development of Scandoromani. In Ernst H. Jahr (ed). *Language contact: theoretical and empirical studies*. Berlin: Mouton de Gruyter. 37–52.
- (1993). The emergence of a union dialect of North American Vlax Romani, and its implications for an international standard. *International Journal of the Sociology of Language* **99**. 91–104.
- (1995). *A handbook of Vlax Romani*. Columbus: Slavica.
- Hare, Mary & Jeffrey L. Elman (1995). Learning and morphological change. *Cognition* **56**. 61–98.
- Haspelmath, Martin (1998). Does grammaticalization need reanalysis? *Studies in Language* **22:2**. 315–351.
- (2004). Explaining the Ditransitive Person-Role Constraint: A usage-based approach. In *Constructions* **2**. Available (May 2016) at <http://journals.linguisticsociety.org/elaanguage/constructions/article/view/3073.html>
- Hay, Jennifer (2001). Lexical frequency in morphology: is everything relative? *Linguistics* **39**. 1040–1070.
- Heine, Bernd & Tania Kuteva (2003). *World Lexicon of Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Herin, Bruno (2012). The Domari Language of Aleppo (Syria). *Linguistic Discovery* **10:2**. Available (April 2016) at <http://journals.dartmouth.edu/cgi-bin/WebObjects/Journals.woa/1/xmlpage/1/article/412>
- Hockett, Charles F. (1966). *The state of the art*. The Hague: Mouton.
- Holm, John (2000). *An introduction to pidgins and creoles*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Holzinger, Daniel (1993). *Das Romanes: Grammatik und Diskursanalyse der Sprache der Sinte*. (Innsbrucker Beiträge zur Kulturwissenschaft 85). Innsbruck: Institut für Sprachwissenschaft der Universität Innsbruck.
- Hopper, Paul & Elizabeth Traugott (2003). *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hübschmannová, Milena (1972). What can sociology suggest about the origin of Roms? *Archiv orientální* **40:1**. 51–64.
- Hutterer, Miklós & György Mészáros (1967). *A lovári cigány dialektus leíró nyelvtana*. Budapest: Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- Humboldt, Wilhelm von (1999). *On Language*. On the Diversity of Human Language Construction and Its Influence on the Mental Development of the Human Species. Cambridge: Cambridge University Press.
- Ignasi-Xavier, Adiego (2005). The vestiges of Caló today. In Schrammel *et al.* (eds.) (2005). 60–78.
- Itkonen, Esa (2005). *Analogy as Structure and Process*. Amsterdam: John Benjamins.
- Jackendoff, Ray. 2008. *Construction after construction* and its theoretical challenges. *Language* **84**: 8–28.
- Johansson, Roger (1977). *Svensk Rommani*. (*Acta Academiae Regiae Gustavi Adolphi* 55.). Uppsala: Lundquist.
- Jurafsky, Daniel (2003). Probabilistic Modeling in Psycholinguistics: Linguistic Comprehension and Production. In Bod *et al.* (eds.) (2003). 1–50.
- Kálmán, László (2007). Holisztikus szemlélet a nyelvészetben. *Szabad Változók* **4**. Available (November 2015) at <http://www.szv.hu/cikkek/holisztikus-szemlelet-a-nyelveszetben>.
- Kálmán, László, Péter Rebrus & Miklós Törkenczy (2011). Lehet-e az analógiás nyelvmélet szinkrón? In Szilágyi & Kádár (eds.) (2011). 31–43.
- (2012). Possible and impossible variation in Hungarian. In Kiefer *et al.* (eds.) (2012). 23–49.
- Kaufman, Terrence (1979). Review of Weer Rajendra Rishi, *Multilingual Romani Dictionary*. *International Journal of the Sociology of Language* **19**. 131–144.
- (1984). Explorations in proto-Gypsy phonology and classification. Paper presented at the session on Romani linguistics at the 6th South Asian Languages Analysis Roundtable, Austin, Texas.
- Keine (Stefan). 2007. Reanalysing Hindi Split-Ergativity as a morphological phenomenon. In Trommer, Jochen & Andreas Opitz (eds.) *1 2 many: One to many relations in grammar*.

- (*Linguistische Arbeits Berichte* 85). Leipzig: Institut für Linguistik, Universität Leipzig. 73–127.
- Kemény, István (2000). The Structure of Hungarian Roma Groups in Light of Linguistic Changes. *Regio* 2:1. 105–116.
- Kemény, István & Béla Janky (2003). A 2003. évi cigány felmérésről – népesedési, nyelvhasználati és nemzetiségi adatok. *Beszélő* 8:10. 64–76.
- Kenrick, Donald (2007). *Historical Dictionary of the Gypsies (Romanies)*. Plymouth: Scarecrow Press.
- Kiefer, Ferenc & Mária Ladányi (2000). A szóképzés. In Ferenc Kiefer (ed.) *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Budapest: Akadémiai. 137–164.
- Kiefer, Ferenc, Péter Siptár & Mária Ladányi (eds.) (2012). *Current Issues in Morphological Theory: (Ir)Regularity, Analogy and Frequency*. Amsterdam: John Benjamins.
- Kontra, Miklós (2001). Nyelvi jogok, nyelvi tervezés, és az anyanyelvek tannyelvként való használatának problémái. In Tibor Cserti-Csapó (ed.) *Cigány nyelvek nemzetközi szemináriuma (Gypsy Studies – Cigány Tanulmányok 6)*. Pécs: PTE BTK NTI Romológia Tanszék. 35–45.
- Koptjevskaja-Tamm, Maria (2000). Romani genitives in cross-linguistic perspective. In Elšik & Matras (eds.) (2000). 123–149.
- Kovalcsik, Katalin & Zsuzsa Kubinyi (2000). *A csenyétei daloskert*. Pécs: Gandhi Közalapítvány, Gimnázium és Kollégium.
- Kraska-Szlenk, Iwona (2007). *Analogy. The Relation between Lexicon and Grammar*. München: Lincom Europa.
- Krott, Andrea (2009). The role of analogy for compound words. In Blevins & Blevins (eds.) (2009) 118–136.
- Krott, Andrea, Harald Baayen & Robert Schreuder (2001). Analogy in morphology: modeling the choice of linking morphemes in Dutch. *Linguistics: An Interdisciplinary Journal of Language Sciences* 39:1. 51–93.
- Labov, William (1971). The notion of ‘system’ in creole languages. In Dell Hymes (ed.) *Pidginization and Creolization of Languages*. Cambridge: Cambridge University Press. 447–472.
- (1972). *Sociolinguistic patterns*. Philadelphia: University of Philadelphia.
- 1982. Building on empirical foundations. In Winfred P. Lehmann & Yakov Malkiel (eds.) *Perspectives on Historical Linguistics*. Amsterdam: John Benjamins. 17–92.
- Ladefoged, Peter (1998). Romani elements in non-standard Scandinavian varieties. In Matras (ed.) (1998). 133–161.
- Lahiri, Aditi (2000). *Analogy, Levelling, Markedness*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Lakoff, George (1982). *Categories and Cognitive Models. Cognitive Science Report No. 2*. Berkeley, CA: Institute of Cognitive Studies, University of California at Berkeley.
- Lakoff, George (1987). *Women, fire and dangerous things: what categories reveal about the mind*. Chicago: University of Chicago Press.
- Landauer, Attila (2004). Utak és problémák a magyarországi cigánykutatásban. In Attila Nagy & Rita Péterfi (eds.) *A feladatra készülni kell: A cigányság kulturális beilleszkedése és a közkönyvtár*. Budapest: Országos Széchényi Könyvtár – Gondolat. 13–46.
- Langacker, Ronald (1987). *Foundations of cognitive grammar. Volume I: Theoretical prerequisites*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Langacker, Ronald (1991). *Foundations of cognitive grammar. Volume II: Descriptive applications*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Legate, Julie A. (2014). Split ergativity based on nominal type. *Lingua* 148. 183–212.
- Leggio, Daniele V. (2013). *Lace avilen ko radio. Romani language and identity on the Internet*. Ph.D. dissertation, University of Manchester.
- Leggio, Daniele V. & Yaron Matras (2013). *Social networks as centres of language codification: Romani on YouTube. RomIdent Working Papers. Paper No. 32*. Available: (March 2016) at

<http://romani.humanities.manchester.ac.uk/virtuallibrary/librarydb/web/files/pdfs/388/Paper32.pdf>.

- Lee, Ronald (2005). *Learn Romani: Das-duma Rromanes*. Hatfield: University Of Hertfordshire Press.
- Linell, Per (2005). *The Written Language Bias in Linguistics*. Abingdon: Routledge.
- Kochanowski, Vania de Gila (1995). Romani language standardization. *Journal of the Gypsy Lore Society, fifth series* 5. 97–107.
- Macalister, Robert A. S. (1914). *The language of the Nawar of Zutt, the nomad smiths of Palestine. (Gypsy Lore Society Monographs 3)*. London: Edinburgh University Press.
- Marle, Jaap van (1990). Rule-creating creativity: analogy as a synchronic morphological process. In Wolfgang U. Dressler, Hans C. Luschützky, Oskar E. Pfeiffer & John R. Rennison (eds.) *Contemporary Morphology*. Berlin: Mouton De Gruyter. 267–273.
- Masica, Colin P. (1991). *The Indo-Aryan Languages*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Matras, Yaron (1996). Prozedurale Fusion: grammatische Interferenzschichten im Romanes. *Sprachtypologie und Universalienforschung* 49:1. 60–78.
- (1998). Para-Romani re-visited. In Matras (ed.) (1998). 1–27.
- (1999). Writing Romani: The Pragmatics of Codification in a Stateless Language. *Applied Linguistics* 20. 481–502.
- (2002). *Romani: A Linguistic Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- (2005a). The classification of Romani dialects: A geographical-historical perspective. In Schrammel *et al.* (eds.) (2005). 7–26.
- (2005b). The Status of Romani in Europe. Report submitted to the Council of Europe’s Language Policy Division. Available (December 2013) at <http://romani.humanities.manchester.ac.uk/downloads/1/statusofromani.pdf>.
- (2010). *Romani in Britain. The Afterlife of a Language*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- (2011). Romani. In Bernd Kortmann & Johan van der Auwera (eds.) *The languages and linguistics of Europe. A comprehensive guide*. Berlin: Mouton de Gruyter. 257–268.
- (2012). *A Grammar of Domari*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- (2015). Transnational policy and ‘authenticity’ discourses on Romani language and identity. *Language in Society* 44:3. 295–316.
- Matras, Yaron (ed.) (1995). *Romani in contact: the history and sociology of a language*. Amsterdam: John Benjamins.
- (1998). *The Romani element in non-standard speech*. Wiesbaden: Harrassowitz.
- Matras, Yaron & Peter Bakker (2003). The study of mixed languages. In Yaron Matras & Peter Bakker (eds.) *The Mixed Language Debate*. Berlin: Mouton de Gruyter. 1–20.
- Matras, Yaron, Peter Bakker & Hristo Kyuchukov (eds.) (1997). *The Typology and Dialectology of Romani*. Amsterdam: John Benjamins.
- McCarthy, John J. (2008). *Doing Optimality Theory*. Oxford: Blackwell.
- McLane, Merrill (1985). Romani speech domains in Spain and Portugal. In Grumet (ed.) (1985). 188–198.
- McWhorter, John H. (2005). *Defining Creole*. Oxford: Oxford University Press.
- Mel’čuk, Igor A. (1986). Toward a Definition of Case. In Richard D. Brecht & James S. Levine (eds.) *Case in Slavic*. Columbus: Slavica. 35–85.
- Menn, Lise & Cecily Jill Duffield (2014). Looking for a “Gold Standard” to measure language complexity: what psycholinguistics and neurolinguistics can (and cannot) offer to formal linguistics. In Frederick J. Newmeyer & Laurel B. Preston (eds.) *Measuring Grammatical Complexity*. Oxford: Oxford University Press. 281–302.
- Mészáros, György (1968). Lovari-Texte aus Ungarn. *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* 18:1–2. 173–190.
- (1969-1970). Cigánydialektusok Magyarországon. Nyelvföldrajz. In László Mándoki, György Fancsovits, Éva Hárs, Attila Kiss & Anna Vass (eds.) *A Janus Pannonius Múzeum évkönyve XIV-XV*. Pécs: Baranyai Megyei Múzeumok Igazgatósága. 309–319.

- (1976). The Cerhari Gypsy dialect. *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* **30:3**. 351–367.
- (1980). *A magyarországi szinto cigányok*. Budapest: Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- Miklosich, Franz (1872–80). *Über die Mundarten und Wanderungen der Zigeuner Europas*. Vienna: Karl Gerold's Sohn.
- Milroy, James (1992). *Linguistic Variation and Change*. Oxford: Blackwell.
- Motsch, Wolfgang (1988). On inactivity, productivity and analogy in derivational processes. *Linguistische Studien* **179**. 1–30.
- Nagy, Pál (1998). *A magyarországi cigányok története a rendi társadalom korában*. Kaposvár: Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola.
- (2004). *A magyarországi cigányok korai története*. Pécs: PTE BTK Romológia és Nevelésszociológia Tanszék.
- Orsós, Anna & László Kálmán (2009). *Beás nyelvtan*. Budapest: Tinta.
- Paul, Hermann (1891). *Principles of the History of Language*. London: Longmans, Green and Co.
- Penn, Derek C., Keith J. Holyoak & Daniel J. Povinelli (2008). Darwin's mistake: Explaining the discontinuity between human and nonhuman minds. *Behavioral and Brain Sciences* **31**. 109–78.
- Pierrehumbert, Janet (2001). Exemplar dynamics: Word frequency, lenition, and contrast. In Bybee & Hopper (eds.) (2001). 137–157.
- (2002). Word-specific phonetics. In Carlos Gussenhoven & Natasha Warner (eds.) *Laboratory Phonology 7*. Berlin: Mouton de Gruyter. 101–139.
- Pisoni, David B. (1997). Some Thoughts on "Normalization" in Speech Perception. In Keith Johnson and John W. Mullennix (eds.) *Talker Variability in Speech Processing*. San Diego: Academic Press. 9–32.
- Plank, Frans (1995). (Re-)Introducing Suffixaufnahme. In Frans Plank (ed.) *Double case. Agreement by Suffixaufnahme*. Oxford: Oxford University Press. 3–110.
- Phillips, Betty S. (2006). *Word frequency and lexical diffusion*. London: Palgrave, Macmillan.
- Poboźniak, Tadeusz (1964). *Grammar of the Lovari dialect. (Prace komisji orientalistycznej 3)*. Kraków: Państwowe wydawnictwo naukowe.
- Port, Robert (2007). How are words stored in memory? Beyond phones and phonemes. *New Ideas in Psychology* **25**. 143–170.
- (2010). Rich memory and distributed phonology. *Language Sciences* **32**. 43–55.
- Pott, August (1844–45). *Die Zigeuner in Europa und Asien. Ethnographisch-linguistische Untersuchung vornehmlich ihrer Herkunft und Sprache*. Halle: Heynemann.
- Prince, Alan & Paul Smolensky (2004). *Optimality Theory. Constraint Interaction in Generative Grammar*. Oxford: Blackwell.
- Rebrus, Péter & Miklós Törkenczy (2005). Uniformity and contrast in the Hungarian verbal paradigm. In Laura J. Downing, T. Alan Hall & Renate Raffelsiefen (eds.) *Paradigms in Phonological Theory*. Oxford: Oxford University Press. 262–295.
- Rebrus, Péter & Miklós Törkenczy (2011). Paradigmatic variation in Hungarian. In Tibor Laczkó & Catherine F. Ringen (eds.) *Approaches to Hungarian, Volume 12: Papers from the 2009 Debrecen Conference*. Amsterdam: John Benjamins. 135–162.
- Réger, Zita (1974). A lovári-magyar kétnyelvű cigány gyermekek nyelvi problémái az iskoláskor elején. *Nyelvtudományi Közlemények* **76**. 229–255.
- (1990). *Utak a nyelvhez. Nyelvi szocializáció – nyelvi hátrány*. Budapest: Akadémiai.
- (2002). *Cigány gyermekvilág*. Budapest: L'Harmattan.
- Rosch, Eleanor H. & Barbara B. Lloyd (1978). *Cognition and categorization*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Rosch, Eleanor H. & Catlin B. Mervis (1975). Family resemblances: Studies in the internal structure of categories. *Cognitive Psychology* **7**. 573–605.
- Rumelhart, David E. (1980). Schemata: the building blocks of cognition. In Rand J. Spiro, Bertram C. Bruce & William F. Brewer (eds.) *Theoretical issues in reading comprehension*:

- perspectives from cognitive psychology, linguistics, artificial intelligence and education.* Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates. 33–58.
- Rung, András (2011). *Magyar főnévi alaktani jelenségek analógiás megközelítésben.* Ph.D. dissertation, Eötvös Loránd University.
- Salo, Matt T. & Sheila Salo (1986). Gypsy immigration to the United States. In Joanne Grumet (ed.) *Papers from the sixth and seventh annual meetings of the Gypsy Lore Society, North American Chapter.* New York: Gypsy Lore Society. 85–96.
- Sampson, John (1927). Notes on Professor R. L. Turner's 'The position of Romani in Indo-Aryan'. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* 6. 57–68.
- Sapir, Edward (1921). *Language.* New York: Harcourt, Brace & World.
- Saussure, Ferdinand de (1959). *Course in General Linguistics.* New York: McGraw-Hill Book Company.
- Schmid, Anna (2007). The Dom of Hunza (Northern Areas of Pakistan). In Barbara Brower & Barbara R. Johnston (eds.) *Disappearing Peoples?* Walnut Creek, CA: Left Coast Press. 107–127.
- Schneider, Klaus P. (2003). *Diminutives in English.* Tübingen: Max Niemeyer.
- Schrammel, Barbara, Dieter W. Halwachs & Gerd Ambrosch (eds.) (2005). *General and applied Romani linguistics: Proceedings from the 6th International Conference on Romani Linguistics.* Munich: Lincom Europa.
- Silverstein, Michael. (1976). Hierarchy of Features and Ergativity. In Robert M. W. Dixon (ed.) *Grammatical Categories in Australian Languages.* Canberra: Australian National University. 112–171.
- Skousen, Royal (1989). *Analogical modeling of language.* Dordrecht: Kluwer Academic.
- Steriade, Donca (2000). Paradigm uniformity and the phonetics-phonology boundary. In Michael Broe & Janet Pierrehumbert (eds.) *Papers in Laboratory Phonology V: Acquisition and the Lexicon.* Cambridge: Cambridge University Press. 313–334.
- Stump, Gregory (2001). *Inflectional Morphology.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Stump, Gregory & Raphael A. Finkel (2013). *Morphological Typology: From Word to Paradigm.* Cambridge: Cambridge University Press.
- Szalai, Andrea (2007). Egységesség? Változatosság? A cigány kisebbség és a nyelvi sokféleség. In Bartha (ed.) (2007). 20–51.
- (2015). A cigány kisebbség nyelvei: szociolingvisztikai aspektusok. In Anna Orsós (ed.) *A romológia alapjai.* Pécs: PTE BTK Romológia és Nevelésszociológia Tanszék. 117–150.
- Szilágyi N., Sándor (2011). Szinkronia és diakronia – de miről is beszélünk? In Szilágyi & Kádár (eds.) (2011). 9–30.
- Szilágyi N., Sándor & Edit Kádár (eds.) (2011). *Szinkronikus nyelvelírás és diakronia.* Kolozsvár: Erdélyi Múzeum-Egyesület.
- Tálos, Endre (1988). Előszó. In Choli-Daróczi & Feyér (1988). 5–6.
- (2001). A cigány és a beás nyelv Magyarországon. In Katalin Kovalcsik, Anna Csongor & Zsuzsanna Bódi (eds.) *Tanulmányok a cigányság társadalmi helyzete és kultúrája köréből.* Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem – Iskolafejlesztési Alapítvány – Oktatási Minisztérium. 317–324.
- Taylor, John R. (2003). *Linguistic Categorization.* Oxford: Oxford University Press.
- Thomason, Sarah G. & Terrence Kaufman. (1988). *Language Contact, Creolization and Genetic Linguistics.* Berkeley, CA: University of California Press.
- Tomasello, Michael (2009). The usage-based theory of language acquisition. In Edith L. Bavin (ed.) *Child Language.* Cambridge: Cambridge University Press. 69–88.
- Törkenczy, Miklós, Péter Szigetvári & Péter Rebrus (2011). Harmony that cannot be represented. In Johan Brandtler, Valéria Molnár & Christer Platzack (eds.) *Approaches to Hungarian Volume 13 – Papers from the 2011 Lund conference.* Amsterdam: John Benjamins. 229–252.
- Trager, George L. (1958). Paralanguage: A first approximation. *Studies in Linguistics* 13. 1–12.

- Turner, Ralph L. (1926). The position of Romani in Indo-Aryan. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* **6**. 129–138.
- (1927). The position of Romani in Indo-Aryan: a reply to Dr J. Sampson. *Journal of the Gypsy Lore Society, third series* **11**. 115–120.
- Valis, Éva (1968). Two Gypsy tales from Hungary. *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* **18:3–4**. 375–392.
- Vekerdi, József (1961). Gypsy texts. *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae* **13**. 305–323.
- (1966). Mönch Bleihaupt (Zigeunermärchen). *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* **16**. 135–148.
- (1971a). Statistisches zum Wortschatz des Zigeunerischen. *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* **21**. 129–134.
- (1971b). The Gurvari Gypsy Dialect in Hungary. *Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae* **24**. 381–389.
- (1981). *A magyar cigány nyelvjárás nyelvtana. (Tanulmányok a cigánygyerekek oktatásával-nevelésével foglalkozó munkacsoport vizsgálataiból IV)*. Pécs: JPTE Tanárképző Kar.
- (1982). *A magyarországi cigánykutatások története*. Debrecen: Kossuth Lajos Tudományegyetem.
- (1984). The Vend Gypsy dialect in Hungary. *Acta Linguistica Academiae Scientiarum Hungaricae* **34**. 65–86.
- (1985). *Cigány nyelvjárási népmesék*. Debrecen: Kossuth Lajos Tudományegyetem.
- (2000). *A Comparative Dictionary of Gypsy Dialects in Hungary*. Budapest: Terebess.
- Vekerdi, József & György Mészáros (1980). *A magyarországi oláh cigány nyelvjárás mondattana*. Budapest: Magyar Nyelvtudományi Társaság.
- Vosniadou, Stella & Andrew Ortony (eds.) (1989). *Similarity and analogical reasoning*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Wedel, Andrew (2007). Feedback and regularity in the lexicon. *Phonology* **24**. 147–85.
- (2009). Resolving pattern conflict: Variation and selection in phonology and morphology. In Blevins & Blevins (eds.) (2009). 83–100.
- Wheeler, Benjamin I. (1887). *Analogy and the Scope of Its Application in Language*. Cambridge, MA: University of Cambridge.
- Wilder, Chris, Hans-Martin Gärtner & Manfred Bierwisch (eds.) (1997). *The Role of Economy Principles in Linguistic Theory*. Berlin: Akademie Verlag.
- Wolf, Siegmund A. (1960). Zur Frage einer normierten Zigeunersprache (Basic Romani). *Phonetica* **5:3–4**. 204–209.
- Wright, Sue (2004). *Language Policy and Language Planning. From Nationalism to Globalisation*. London: Palgrave Macmillan.
- Wurzel, Wolfgang U. (1989). *Inflectional Morphology and Naturalness*. Dordrecht: Kluwer Academic.